

PROTECTION OF INVENTIONS AND PRODUCTS NOT UNDER PATENT PROTECTION PURSUANT TO THE PROVISIONS OF UNFAIR COMPETITION

PATENT KORUMASI ALTINDA OLMAYAN VEYA SONA EREN BULUŞ VE ÜRÜNLERİN HAKSIZ REKABET HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KORUNMASI

HAVVA TATOĞLU

ABSTRACT

The protection of inventions requires establishing a balance between the owner of the invention and society in which the owner of an invention is granted a monopoly right for a certain period of time. An invention has a twenty-year patent protection period, and once it has expired, the subject of the patent is considered the property of society and freely available to everyone. While the competitive nature of the free market is diminished with the granting of exclusive powers to the owner of an invention, it can be said that, in the long term, patent protection encourages innovation and competition in innovation, encouraging enterprises to develop new products, disseminate technical knowledge, and contribute to the competitive level of the country's economy. For this reason, although patent law and unfair competition law seem to conflict, both these branches of law in fact complement each other by protecting the public interest. In order to maintain a balance between the monopoly right granted by the state to the owner of an invention and a competitive free market, the right has a limited time period. Inventions and products used in the market do not always have patent protection. Sometimes an inventor neglects to submit a patent application and in other cases the protection expires as the prescribed period for patent protection ends. An act of unfair competition occurs if an invention which is free and publicly available as a result of the expiration of patent protection is used in an illegal form or if this use creates confusion, misleading the public and benefitting from an undeserved reputation. Accordingly, an expectation of protection arises. Similarly, an invention that has emerged as a result of labor and effort, even if it is not registered, is expected to have legal protection in the market. Although they may have no patent protection, some products and inventions are protected by the provisions of unfair competition and this protection is set out in the framework of doctrine and Court of Appeals case law. In this study, we examine the concept of unfair competition, the purpose and function of protecting unregistered patents with the provisions of unfair competition, and conditions and principles sought in terms of providing protection with reference to past and recent decisions of the Turkish Court of Appeals and various views in doctrine.

→ KEYWORDS

UNFAIR COMPETITION, PATENT, INVENTION, PRINCIPLE OF LABOR PROTECTION

ÖZET

Buluşların korunması, buluş sahibi ile toplum arasında bir denge kurulmasının sonucu olup belirli bir süre buluş sahibine tekel hakkı sağlanmaktadır. Buluş için tanınan yirmi yıllık patent koruma süresinin dolması ile birlikte patent konusu buluş toplumu mali sayılacak, herkes tarafından serbestçe kullanılabilir hale gelecektir. Buluş sahibine münhasır yetkiler verilmesi ile pazardaki serbest rekabet ortamı bir süre bozulmaktadır, ancak patent koruması ile yenilik ve yenilikte rekabet teşvik edilmek suretiyle teşebbüslerin yeni ürünler geliştirmesi, teknik bilginin yaygınlaşması sağlanarak uzun vadede ülke ekonomisinin rekabet düzeyine katkı sağlanmasının amaçlandığını söylemek mümkündür. Bu nedenle patent hukuku ile rekabet hukuku birbirleri ile çatışıyor gibi görünse de aksine her iki hukuk dalı da kamu menfaatinin koruyarak birbirlerini tamamlamaktadır. Buluş sahibine devlet tarafından tanınan tekel hakkı ile serbest rekabet ortamı arasındaki dengenin korunması için bu hakkın süre ile sınırlandırılması için doğası gereğidir. Piyasada kullanılan buluş ve ürünlerin her zaman patent korumasına sahip olduğunu söylemek mümkün değildir. Kimi zaman buluş sahibinin ihmali dolayısıyla patent müracaatının yapılmadığı görülmekte iken, kimi durumlarda patent koruması için öngörülen sürenin dolması dolayısıyla koruma sona ermektedir. Patent koruma süresi sona ermiş serbest ve kamuya açık olan buluşun kullanılış biçimi hukuka aykırı ise, bu kullanım iltibas yaratıp halkı yanıltıyorsa ve haksız olarak itibardan yarar sağlanıyorsa bir haksız rekabet eylemi ve buna bağlı olarak da koruma beklentisi doğacaktır. Benzer şekilde tescilli olmasa bile emek ve çaba sonucu ortaya çıkmış bir buluşun, taklitlerine karşı piyasada hukuki koruma elde etmesi beklenir. Patent koruması olmadığı halde bazı ürün ve buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunması ve bu korumanın şartları öğreti ve Yargıtay içtihatları çerçevesinde şekillenmiştir. Çalışmamız kapsamında haksız rekabet kavramı, tescilsiz patentlerin haksız rekabet hükümleri ile korunmasının amacı ve işlevi, korumanın sağlanması bakımından aranan şartlar ve ilkeler incelenecek, konu ile ilgili geçmiş ve yakın Yargıtay kararlarına ve öğretideki görüşlere değinilecektir.

→ ANAHTAR KELİMELE

HAKSIZ REKABET, PATENT, BULUŞ, EMEĞİN KORUNMASI İLKESİ

PART 12

After defining the concepts of inventions and patents, this study looks at the concept of unfair competition and examines the protection of unregistered patents under the provisions of unfair competition together with judicial decisions.

Çalışmamızda ilk olarak haksız rekabet kavramı üzerinde durulacak, buluş ve patent kavramları tanımlandıktan sonra tescilsiz patentlerin haksız rekabet hükümleri ile korunması yargı kararları ile birlikte incelenecektir.

I. INTRODUCTION

The importance of protecting inventions has increased with the rapid development of technology. Inventions, meaning rules, formulas, theories, or doctrines in a general sense that solve problems¹, arise as a result of human intellectual effort. A patent is an absolute right that, on the one hand, gives the owner the power to economically benefit from the invention and prohibit others from using it, and on the other hand, it is a public-qualified document that proves the patent right². By granting a patent to the owner of an invention, the legislator grants the owner exclusive powers over the invention and protects any product of the invention from competition for a period of time³. This monopoly right is limited to a period of twenty years from the date of application, at which time the owner presents the invention to society. In return, the state provides a temporary monopoly right (patent protection) on the invention⁴. Once the term prescribed by the legislator expires, the subject of the patent becomes free technical knowledge, just as the invention becomes the property of society. From this point, the patent holder has the opportunity to indirectly benefit from this protection if the conditions within the framework of the provisions of unfair competition are met.

I. GİRİŞ

Teknolojinin hızla gelişmesi ile birlikte buluşların korunmasının önemi artmıştır. Sorunları çözen kural, formül, teori ya da genel anlamda öğreti¹ olarak nitelendirilebileceğimiz buluşlar, insanın fikri çabası sonucunda ortaya çıkmaktadır. Patent ise; bir taraftan sahibine bir buluş üzerinde ekonomik yararlanma ve başkalarının yararlanmasını engelleme yetkilerini sağlayan mutlak bir hak olup, diğer taraftan patent hakkını kanıtlayan kamusal nitelikli bir belgedir². Kanun koyucu buluş sahibine patent vererek, buluş üzerinde münhasır yetkiler tanımakta ve buluşa konu ürünü bir süre için rekabetten uzak tutmaktadır³. Bu tekel hakkı başvurudan itibaren yirmi yıllık süreyle sınırlandırılmaktadır. Literatürde patent koruması, buluş sahibi ile devlet arasında yapılan farazi bir sözleşmeye dayandırılır. Buna göre buluş sahibi, buluşunu topluma sunar. Devlet de bunun karşılığında buluş üzerinde süreli olarak tekel hakkı (patent koruması) sağlar⁴. Yasa koyucunun öngördüğü süre sona erdikten sonra, patent konusu buluş toplumun malı haline geldiği gibi, serbest bir teknik bilgiye dönüşür. Bu noktadan sonra patent sahibinin dolaylı olarak yararlanabileceği olanaklar bulunmaktadır ve bu koruma, şartların gerçekleşmesi halinde, haksız rekabet hükümleri çer-

In addition, it is possible to protect inventions for which no patent has been filed or inventions that have been kept as a trade secret. As a matter of fact, from the point of view of the right holder, how the product or procedure subject to the patent can be performed, in other words, know-how information, continues to protect its value⁵. In this case, trade secrets are not protected in accordance with the provisions of the Industrial Property Code No. 6769 (Code No. 6769)⁶, but are protected in accordance with the provisions of unfair competition regulated in Turkish Commercial Code No. 6102. (Code No. 6102)⁷. After defining the concepts of inventions and patents, this study looks at the concept of unfair competition and examines the protection of unregistered patents under the provisions of unfair competition together with judicial decisions.

çevesinde değerlendirilebilecektir. Yani sıra patent başvurusu yapılmamış buluşlar ya da gizli tutulmuş buluşların bir ticari sır olarak korunması da mümkündür. Nitekim patent konusu ürünün veya usulün nasıl gerçekleştirilebileceği, bir diğer ifade ile know-how bilgisi hak sahibi açısından değerini korumaya devam edecektir⁵. Bu durumda; ticari sırrın 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu⁶ ("SMK") hükümlerine göre korunması söz konusu olmayıp, ticari sırlar, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda⁷ ("TTK") düzenlenen haksız rekabet hükümlerine göre korunacaktır. Çalışmamızda ilk olarak haksız rekabet kavramı üzerinde durulacak, buluş ve patent kavramları tanımlandıktan sonra tescilsiz patentlerin haksız rekabet hükümleri ile korunması yargı kararları ile birlikte incelenecektir.

FOOTNOTE

¹ Ünal Tekinalp, Fikri Mülkiyet Hukuku, Vol. 5, İstanbul, 2012, p. 530

² Fatma Karaman Odabaşı, Uygulamada Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabete Konu Olması, Ankara, 2015, p. 11

³ Cahit Suluk, Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk Hukukunda Tescilsiz Sınai Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2012, Cilt 18, Sayı 2, p. 158

⁴ Suluk, p. 163

⁵ İthami GÜNEŞ, Uygulamada Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, 6. Baskı, Ankara, 2020, p. 71

⁶ Official Gazette, 10.01.2017, Number 29944

⁷ Official Gazette 14.02.2011, Number 27846

DİPNOT

¹ Ünal Tekinalp, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, 2012, s. 530

² Fatma Karaman Odabaşı, Uygulamada Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabete Konu Olması, Ankara, 2015, s. 11

³ Cahit Suluk, Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk Hukukunda Tescilsiz Sınai Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2012, Cilt 18, Sayı 2, s. 158

⁴ Suluk, s. 163

⁵ İthami GÜNEŞ, Uygulamada Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, 6. Baskı, Ankara, 2020, s. 71,

⁶ 10.01.2017 Tarih, 29944 sayılı Resmî Gazete

⁷ 14.02.2011 Tarih, 27846 sayılı Resmî Gazete

PART 12

II. PROTECTION
OF UNREGISTERED
PATENTS UNDER THE
PROVISIONS OF UNFAIR
COMPETITIONA. The Concept and Conditions of
Unfair Competition

In order to understand unfair competition, it is first necessary to define the concept of "competition". Competition is defined as a race between enterprises operating in goods and services markets that allows free economic decisions to be made within the scope of the Protection of Competition Code No. 4054⁸. All legal systems promote and protect free competition as a right⁹. Competition is essentially a right and this right must be exercised without violating or damaging the legitimate rights and interests of others. Accordingly, it is possible to define unfair competition as competitive practices not approved by law¹⁰. Although the definition of unfair competition is not included in Code No. 5102, the scope and principles are included in Article 54 and the behavior and practices that are special cases of unfair competition that are contrary to the rule of honesty, are specified in Article 55, without limiting the practice of these provisions only with these cases.

One of the basic principles on which unfair competition rules are based is the labor principle, and competition based on one's own

II. TESCİLSİZ
PATENTLERİN HAKSIZ
REKABET HÜKÜMLERİ
İLE KORUNMASIA. Haksız Rekabet Kavramı ve
Şartları

Haksız rekabeti anlayabilmek için öncelikle "rekabet" kavramını tanımlamak gerekmektedir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun⁸ kapsamında rekabet, mal veya hizmet piyasalarında faaliyet gösteren işletmeler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan bir yarış olarak tanımlanmıştır. Bütün hukuk sistemleri serbest rekabeti bir hak olarak teşvik edip korumaktadırlar⁹. Rekabet etmek, esasen bir hak olup, bu hakkın başkalarının meşru hak ve çıkarlarını ihlal etmeden ve zedelemeyen kullanılması gerekmektedir. Buna göre, haksız rekabetin; olağan yarışın, normal rekabetin kötü ve onaylanmayan biçiminde hukuka aykırı olarak yapılması şeklinde tanımlanması mümkündür¹⁰. TTK'da haksız rekabetin tanımına yer verilmemiş ancak, 54. maddede amaç ve ilkelere yer verilmiş ve özel haksız rekabet halleri olan dürüstlük kuralına aykırılık oluşturan davranış ve uygulamalar 55. maddede sınırlı sayıda olmayacak şekilde belirtilmiştir.

Haksız rekabet kurallarının dayandığı temel prensiplerden biri emek ilkesi olup, kişinin kendi emeği ve gayretine daya-

nan rekabet meşru kabul edilmektedir. Herkesin iktisadi sahada kendi emeği nispetinde sonuç alması ve bu emeğin ahlak kaidelerine uygun olarak sarf edilmesi esastır. Haksız rekabet korumasının amacı; piyasadaki rekabetin, dürüstlük kuralı çerçevesinde kişinin sarf ettiği emek nispetinde gerçekleştirilmesi ve sağlanmasıdır¹¹.

Article 54 of Code No. 6102 clearly states that competition is contrary to the rule of honesty where "Deceptive or other forms of violation of the honesty rule and commercial practices affecting relations between competitors or between suppliers and customers are unfair and unlawful". In this context, a person who competes unfairly acts in violation of the objective rules of good faith. As a matter of fact, objective the rules of goodwill draw the boundaries of the right to free trade. Unfair competition is essentially an unfair act but, as a rule, no guilt requirement is required for the existence of unfair competition. However, the existence of guilt is necessary for compensation for injury¹².

Finally, unfair competition is understood as acting deceptively and causing injury or injury to persons as a result of violation of the rules of good faith. But it is not necessary that the injury actually occurs; the risk of injury is sufficient to take legal action¹³. There must also be a link between the danger of injury or injury and conduct contrary to the rules of honesty¹⁴.

B. The Scope of Patent Protection

Although legislation does not provide a clear definition of the concept of invention, it is possible to define it in its most general form as a human idea that solves a technical problem and has the characteristic of innovation. Invention creates the essence and subject of a patent. A patent is a document of an official nature that authorizes the owner of an invention that applies to industry, and organized by official bodies, to block unauthorized use for a certain period of time. Patent is a right arising from a document in a narrow sense. In a broad sense, patent refers to both the right of monopoly to the invention (arising from the patent/patent right) and the document proving this right (patent document)¹⁵.

Patent protection starts with registration. A registered patent right gives exclusive powers to the owner. Due to patent protection,

nan rekabet meşru kabul edilmektedir. Herkesin iktisadi sahada kendi emeği nispetinde sonuç alması ve bu emeğin ahlak kaidelerine uygun olarak sarf edilmesi esastır. Haksız rekabet korumasının amacı; piyasadaki rekabetin, dürüstlük kuralı çerçevesinde kişinin sarf ettiği emek nispetinde gerçekleştirilmesi ve sağlanmasıdır¹¹.

Rekabetin dürüstlük kuralına aykırı yapılması hali TTK madde 54'te; "Rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatici veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamalar haksız ve hukuka aykırıdır" olarak açıkça belirtilmiştir. Bu kapsamda haksız rekabet ettiği ileri sürülenin objektif iyi niyet kurallarına aykırı davranması aranmaktadır. Nitekim objektif iyi niyet kuralları serbest ticaret hakkının sınırlarını çizmektedir. Haksız rekabet, temelde bir haksız eylemdir ancak haksız rekabetin varlığı için kural olarak kusur şartı aranmamaktadır. Kusurun varlığı zararın tazmini için gerekmektedir¹².

Son olarak haksız rekabetin teşhisi için aldatici hareket etme ve iyi niyet kurallarına aykırılık sonucunda kişilerin zarar görmesi veya zarar tehlikesi içine girmesi aranmaktadır. Ancak zararın fiilen gerçekleşmiş olması aranmamakta, zarar riskinin doğması dahi yeterli bulunmaktadır¹³. Zarar veya zarar tehlikesi ile dürüstlük kurallarına aykırı davranış arasında illiyet bağının da bulunması gerekmektedir¹⁴.

B. Patent Korumasının Kapsamı

Buluş kavramının mevzuatta açık bir tanımı olmamakla birlikte en genel şekliyle teknik bir problemi çözen ve yenilik özelliği taşıyan insan fikri olarak tanımlanması mümkündür. Patentin özünü ve konusunu buluş oluşturur. Patent, sanayiye uygulanabilir bir buluşun sahibine, resmi organlarca düzenlenen ve izinsiz kullanımları belirli bir süre engelleme yetkisi veren resmi nitelikte bir belgedir. Dar anlamda, belgeden doğan hakka patent denir. Geniş anlamda ise patent, hem buluş üzerindeki tekel niteliğindeki hakkı (patentten doğan/ patent hakkını) hem de bu hakkı ispattayın belgeyi (patent belgesini) ifa eder¹⁵.

Patent hakkında koruma, tescille sağlanmaktadır. Tescil edilmiş bir patent hakkı, sahibine inhisari yetkiler vermektedir. Pa-

FOOTNOTE

8 Official Gazette, 13/12/1994, Number 22140

9 Mehmet Bahtiyar, Ticari İşletme Hukuku, Vol. 14, İstanbul, 2013, p. 138

10 Odabaşı, p. 45

11 Odabaşı, p. 45

12 Güneş, p. 32; Code No 6102 Article 56/1-d

13 Güneş, p.33

14 Cahit Suluk, Rauf Karasu, Temel Nal, Fikri Mülkiyet Hukuku, Vol. 4, Ankara, 2020, p.426

15 Cahit Suluk, Tescilsiz Fikri Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması, <https://fikrimulkiyet.com/tescilsiz-fikri-urunlerin-haksiz-rekabet-hukumleri-ile-korunmasi/> (Access Date: 09.02.2021)

DİPNOT

8 13/12/1994 Tarih, 22140 Sayılı Resmî Gazete

9 Mehmet Bahtiyar, Ticari İşletme Hukuku, 14. Baskı, İstanbul, 2013, s. 138

10 Odabaşı, s. 45

11 Odabaşı, s. 45

12 Güneş, s. 32; 6102 sayılı TTK m. 56/1-d

13 Güneş, s.33

14 Cahit Suluk, Rauf Karasu, Temel Nal, Fikri Mülkiyet Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2020, s.426

15 Cahit Suluk, Tescilsiz Fikri Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması, <https://fikrimulkiyet.com/tescilsiz-fikri-urunlerin-haksiz-rekabet-hukumleri-ile-korunmasi/> (Erişim: 09.02.2021)

PART 12

where there is an unauthorized use or imitation of an invention, these actions immediately constitute an infringement of intellectual property rights without the need for any other element. In this case, infringement is treated as an absolute violation of rights, not as unfair competition, and protection is provided under special legislation. But violations against intellectual property rights, in essence, constitute unfair competition. In other words, the unauthorized confiscation of rights arising from trademarks, designs, patents, ideas, and works of art is, in essence, unfair competition¹⁶. In this case, due to the fact that intellectual property law is mainly considered a branch of unfair competition law, the patent right holder is able to request protection within the framework of the provisions of unfair competition. A person who has the right of a patent in accordance with the principle of cumulative protection can directly file a lawsuit against a third party both based on the provisions of special legislation if the conditions are met and the provisions of unfair competition¹⁷.

C. Unfair Competition in Terms of Inventions Not Under Patent Protection and the Decisions of the Court of Appeals

Code No. 6769 regulates that inventions are protected by issuing a patent and utility model certificate. In other words, it is possible that an invention benefits from patent protection only with registration. But for inventions that do not benefit from protection provided for in the law because they have no patent certificate, it is also possible that they are protected pursuant to unfair competition protection according to the doctrine and decisions of the Court of Appeals. In this context, inventions that are not under patent protection can be classified as unregistered inventions, inventions that are registered in a foreign country but not registered in Turkey, and inventions that have expired registration/protection. In the case of an invention that does not fall into any of these three categories and does not benefit from patent protection, it is still possible to protect that invention pursuant to provisions of unfair competition as compared with the below mentioned cases.

1. Protection of Unregistered Inventions Under the Provisions of Unfair Competition

tent koruması sayesinde buluşun izinsiz kullanımı ya da taklit edilmesi gibi hallerde başkaca bir unsur aranmaksızın eylemler kendiliğinden fikri mülkiyet haklarına tecavüz teşkil edecektir. Bu durumda tecavüz, haksız rekabet olarak değil mutlak bir hak ihlali olarak değerlendirilecek ve özel mevzuat kapsamında koruma sağlanacaktır. Ancak fikri mülkiyet haklarına ilişkin hak ihlalleri, özünde haksız rekabet teşkil etmekte ve bu hakların ihlali aynı zamanda haksız rekabet oluşturmaktadır. Bir başka deyişle; marka, tasarım, patent, fikir ve sanat eserlerinden kaynaklanan haklara izinsiz el atmalar, özünde haksız rekabet teşkil etmektedir¹⁸. Bu durumda fikri mülkiyet hukukunun esas itibarıyla haksız rekabet hukukunun bir dalı olarak ele alınması sebebiyle; patent hakkı sahibi, haksız rekabete ilişkin hükümler çerçevesinde de koruma talep edebilecektir. Kümülatif koruma ilkesi gereği patent hakkına sahip olan bir kişinin, şartlar varsa özel mevzuat hükümleri yanında haksız rekabet hükümlerine de doğrudan ve birinci derecede dayanabileceği kabul edilmektedir¹⁷.

C. Patent Koruması Altında Olmayan Buluşlar Bakımından Haksız Rekabet ve Yargıtay İçtihatları

SMK'da buluşların patent ve faydalı model belgesi verilerek korunacakları düzenlenmiştir. Bir diğer ifadeyle bir buluşun patent korumasından faydalanması ancak tescil ile mümkündür. Ancak patent belgesi olmadığı için SMK'da öngörülen korumadan faydalanamayan buluşlar için de doktrin ve Yargıtay kararları ile haksız rekabet korumasının var olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede patent koruması altında olmayan buluşları; tescilsiz buluşlar, yabancı bir ülkede tescilli olmakla birlikte Türkiye'de tescilli bulunmayan buluşlar ve tescil/ koruma süresi dolmuş buluşlar olarak tasnif etmek mümkündür. Ancak belirtmek gerekir ki bu üç sınıftan herhangi birine girmediği halde patent korumasından faydalanamayan bir buluşun varlığı halinde, somut olaya göre aşağıdaki açıklamaların kıyasen onlar için de geçerli olduğunu kabul etmek gerekir.

1. Tescilsiz Buluşların Haksız Rekabet Hükümleri Kapsamında Korunması

Tescilsiz buluşların korunmasına ilişkin mevzuatımızda özel ve ayrı bir yasal düzenleme

There is not a particular and separate legal regulation regarding protection of unregistered inventions. In the doctrine and decisions of the Court of Appeals, it is accepted that protection can be provided by the provisions of unfair competition if there are conditions in terms of unregistered inventions¹⁸. The basis of the protection of unregistered inventions under the provisions of unfair competition is the definition of unfair competition and the principle of labor¹⁹. In fact, the Court of Appeals, both in recent and past decisions based on the principle of labor, has held that unregistered inventions are protected by the provisions of unfair competition.

A decision of the Court of Appeals related to this issue²⁰ states that "According to the Law of Letter Patent an ironing machine that has not been patented is not an obstacle to the protection of the claimant's rights on the machine by using the unfair competition provisions of the Turkish Commercial Code...".

An updated decision of the Court of Appeals about issue²¹ it is mentioned: "Because the plaintiff's claim is aimed at preventing unfair competition organized in Article 56 and its continuation articles of the Code No 6102; in the dispute, the provisions of the Code No. 551 on the protection of Patent rights and the Code No. 554 on the protection of industrial designs have no place to apply... expert report to determine that the alternators produced by the defendant are imitated in such a way as to create unfair competition with the plaintiff's products and it cannot be proven that the defendant has previously developed and produced his own products and has the right to be protected". As it can be seen, the Court clearly states that products which are not under patent registration/protection are protected in accordance with the provisions of unfair competition by making assessments in the form of case law. As can be seen from these decisions, the Court of Appeals protects unregistered patents in accordance with the provisions of unfair competition.

2. Protection of Non-Registered Inventions in Turkey Under Unfair Competition

In accordance with the principle of territoriality in patent law, protection provided by patent rights is limited only to the country or countries in which the registration was

bulunmamaktadır. Doktrinde ve Yargıtay içtihatlarında tescilsiz buluşlar yönünden şartların varlığı halinde haksız rekabet hükümleri ile koruma sağlanabileceği kabul edilmektedir¹⁸. Tescilsiz buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunmasının temel dayanağı, haksız rekabetin tanımı ve emek ilkesidir¹⁹. Nitekim Yargıtay da, gerek bugün verdiği kararlarında gerekse geçmiş tarihli kararlarında emek ilkesine dayalı olarak, tescilsiz buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunacağına içtihat etmiştir.

Konuya ilişkin Yargıtay'ın bir kararında²⁰; "... Buharlı ütü makinesinin İhtira Beratı Kanununa göre, patentinin alınmamış olmasının, bunu imal eden davacının makine üzerindeki haklarını Türk Ticaret Kanunu'nun haksız rekabet hükümlerinden yararlanarak korunmasına bir engel teşkil etmemesine..." şeklinde ifade edilmiştir.

Yargıtay'ın güncel tarihli bir kararında²¹ ise; "...Davacı iddiasının TTK'nın 56. vd. maddelerinde düzenlenen haksız rekabetin önlenmesine yönelik olması nedeniyle; uyuşmazlıkta 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki KHK ve 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkındaki KHK. Hükümlerinin uygulama yeri bulunmamasına... bilirkişi raporu ile de davalının ürettiği alternatiflerin davacı ürünleri ile haksız rekabet oluşturacak şekilde taklit edildiklerinin belirlenmesine ve davalının kendi ürünlerini daha önceden geliştirip ürettiğinin ve korunması gerekli bir hak sahibi olduğunun da kanıtlanamamasına, ayrıca ihale kapsamında üretilen ve teslim edilen ürünlerin Maksam Makine San. ve Tic. A.Ş. tarafından hazırlanan teknik şartnameye uygun olması koşulunun; teknik zorunluluk gerektirmeyen ve herkesin kullanımına açık olmayan özellikler bakımından davalının haksız rekabette kaçınma yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacağına ..." şeklinde değerlendirmelerde bulunarak tescilsiz olan ürünlerin haksız rekabet hükümlerine göre korunacağına içtihat edilmiştir. Anılan kararlardan da görüleceği üzere; Yargıtay, tescilsiz patentleri haksız rekabet hükümlerine göre korumaktadır.

2. Türkiye'de Tescilli Olmayan Buluşların Haksız Rekabet Kapsamında Korunması

Patent hukukunda ülkesellik ilkesi gereği patent hakkı ile sağlanan koruma, ancak tescilin yapıldığı ülke veya ülkeler ile sınırlı olmaktadır. Buluşun

FOOTNOTE

16 Odabaşı, p.57

17 Güneş, p.47

18 Odabaşı, p. 186

19 Suluk, p. 163

20 Suluk, p.164 By transfer Court of Appeals 11. CC, Date 28.12.1990, Merits No 8343, Decree No 8476

21 Court of Appeals 11. C.C, Date 31.1.2006, Merits No. 2004/14198, Decree No 2006/917

DİPNOT

16 Odabaşı, s.57

17 Güneş, s.47

18 Odabaşı, s. 186

19 Suluk, s. 163

20 Suluk, s.164 Naklen Yargıtay 11. HD, T. 28.12.1990, E. 8343, K. 8476 Yayınlanmamış Yargıtay Kararı

21 Yargıtay 11. H.D., T. 31.1.2006, E. 2004/14198, K. 2006/917

PART 12

made. In countries where the invention is not registered, it is accepted that protection may be requested in accordance with the provisions of unfair competition if conditions exist²². In the doctrine, it is also argued that in countries where the invention is not registered, it is donated to society, and, in these countries, as a rule, anyone can use the invention freely²³.

A decision of the Court of Appeals emphasized that although the invention with five patents registered in the United States is not registered in Turkey, it can be protected in accordance with the provisions of unfair competition if the conditions of unfair competition exist and the decision of the specialized court, which ruled otherwise, was overturned²⁴. It is stated that: "In decree-law 551, which regulates patents and utility models, there is no provision that inventions which have not been registered in Turkey will not be protected. The first justification of the court in the face of the existence of articles in Article 56 and continuation articles of Code No. 6102 on unfair competition cannot be considered a justification in accordance with the law". In countries where the invention is not registered, it will be protected in accordance with the provisions of unfair competition by examining the situation of each case.

3. Patent Protection of Expired Inventions Under Unfair Competition

The issue of whether a patent right that has expired protection should continue to be protected by the provisions of unfair competition is controversial in the doctrine. According to one opinion²⁵, if the protection period of the patent right has expired, it cannot benefit from unfair competition provisions. With the end of patent protection, the product in question becomes publicly owned and is free to be used, which is a basic principle of patent law. For this reason, applying the provisions of unfair competition is contrary to this basic principle even if the protection is expired. According to another opinion²⁶, protection is possible under the provisions of unfair competition in accordance with the principle of protection of labor, which the Court of Appeals also emphasizes in its decisions. The right of competition protected by unfair competition law is used within the framework of the rules of honesty, so it is necessary to determine which actions for industrial products open to the use of society

tescilli olmadığı ülkelerde şartların varlığı halinde haksız rekabet hükümlerine göre koruma talep edilebileceği kabul edilmiştir²². Öğretide, tescilli yapılmayan ülkelerde buluşun topluma bağışlanmış olduğu ve bu ülkelerde isteyen herkesin buluşu kural olarak serbestçe kullanabileceği de savunulmuştur²³.

Yargıtay'ın konu ile ilgili bir kararında ABD'de tescilli beş adet patente konu olan buluşun Türkiye'de tescilli olmamasına rağmen şartların varlığı halinde haksız rekabet hükümlerine göre korunabileceği vurgulanmıştır ve aksi yönde karar veren ihtisas mahkemesi kararı bozulmuştur²⁴. Karara ilişkin olarak; "... Patent ve faydalı model hakkında düzenleme getiren 551 sayılı KHK.nde Türkiye'de tescil edilmiş olan buluşların korunmayacağı yönünde bir hüküm bulunmamaktadır. TTK'nun haksız rekabete ilişkin 56 vd. maddelerinin varlığı karşısında mahkemenin ilk gerekçesi, hukuka uygun bir gerekçe olarak kabul edilemez". şeklinde değerlendirmelerde bulunulmuş ve buluşun tescilli olmadığı ülkelerde haksız rekabet hükümlerine göre korunacağına içtihat edilmiştir.

3. Patent Koruma Süresi Dolmuş Buluşların Haksız Rekabet Kapsamında Korunması

Koruma süresi dolmuş bir patent hakkının haksız rekabet hükümleri ile korunmaya devam edilip edilmeyeceği konusu öğretide tartışmalıdır. Bir görüşe göre²⁵, patent hakkının koruma süresi sona ermişse haksız rekabet hükümlerine başvurulamayacağı ifade edilmiştir. Patent korumasının sona ermesi ile birlikte söz konusu ürünün kamuya ait hale geldiği ve serbestçe kullanılabilmesinin patent hukukunun temel ilkelerinden olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple koruma bitmiş olmasına rağmen haksız rekabet hükümlerine başvurunun bu temel ilkeye aykırılık teşkil edeceği vurgulanmıştır. Diğer bir görüşe göre ise²⁶, Yargıtay'ın da kararlarında vurgulamış olduğu emeğin korunması ilkesi gereği haksız rekabet hükümlerine göre korumanın mümkün olduğu belirtilmiştir. Haksız rekabet hukuku ile korumanın rekabet hakkının dürüstlük kuralları çerçevesinde kullanılması olduğu, bu sebeple koruma süresinin dolmasıyla toplumun kullanımına açılan sinai ürünlere yönelik hangi eylem-

with the expiration of the protection period constitute a violation of the rule of honesty. Considering the opinion that the provisions of unfair competition cannot be applied if the protection period expires, setting a final rule in view of this will not produce fair consequences in every concrete event. It is emphasized that it would not be right to completely ignore the principle of labor, resulting in the products created as a result of a certain labor and effort being left completely unprotected against the existence of the danger of likelihood or confusion between products. In this context, according to the characteristics of each concrete case, it is thought that it is right to evaluate whether the provisions of unfair competition can be applied and to reach a conclusion considering the purpose of unfair competition.

III. THE PURPOSE OF PROTECTION OF UNREGISTERED PATENTS UNDER THE PROVISIONS OF UNFAIR COMPETITION AND THE BASIC PRINCIPLES ON WHICH THIS PROTECTION IS BASED

It is necessary to determine the intended aim for protecting unregistered patents under the provisions of unfair competition in order to determine the scope of protection within the framework of the provisions and the basic principles on which protection is based. In this way, the combining and intersecting aspects of the patent right and the provisions of unfair competition can be examined and the intended purpose and function of protection can be determined.

There are aspects of industrial property rights and unfair competition rules, including patent rights, that intersect and change in terms of the interests they aim to protect. While the provisions of unfair competition protect all participants in the interests of maintaining the competitive environment for society, the industrial property system and therefore the patent right gives the right holder a legal monopoly by preventing free competition for a certain period of time for technological development, which is in the long-term interest of society²⁷. In this context, the right protected by the provisions of unfair competition is protected against

lerin dürüstlük kuralına aykırılık oluşturduğunun tespitinin gerektiği ifade edilmiştir. Koruma süresinin sona ermesi halinde haksız rekabet hükümlerine dayanılamayacağı yönündeki görüşe istinaden, bu yönde kesin bir kural koyulmasının her somut olay yönünden hakkaniyete uygun sonuçlar doğurmayacağı ifade edilmiştir. Emek ilkesinin tamamıyla göz ardı edilmesi, belli bir emek ve çaba sonucu oluşturulmuş ürünlerin karıştırılma tehlikesinin varlığına karşı tamamen korumasız bırakılmasına sebebiyet verilmesinin doğru olmayacağı vurgulanmıştır. Bu kapsamda her somut olayın özelliğine göre haksız rekabetin amacı da gözetilerek haksız rekabet hükümlerinin uygulama alanı bulup bulmayacağı değerlendirilip bir sonuca ulaşılmasının doğru olacağı düşünülmektedir.

III. TESCİLSİZ PATENTLERİN HAKSIZ REKABET HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE KORUNMASININ AMACI VE BU KORUMANIN DAYANDIĞI TEMEL İLKELER

Tescilsiz patentlerin haksız rekabet hükümleri çerçevesinde korunmasının kapsamını ve korumanın dayandığı temel ilkeleri tespit edebilmek için ilk olarak tescilsiz patentlerin haksız rekabet hükümleri ile korunmasından amaçlananın ne olduğu tespit edilmelidir. Bu sayede patent hakkının ve haksız rekabet hükümlerinin birleşen ve kesişen yönleri incelenip, korumadan hedeflenen amaç ve işlev ortaya konabilir.

Patent hakkı da dahil olmak üzere sinai mülkiyet haklarının ve haksız rekabet kurallarının korumayı amaçladıkları menfaatler bakımından kesişen ve ayrışan yönleri bulunmaktadır. Haksız rekabet hükümleri toplumun menfaati için tüm katılanların bozulmamış rekabet ortamında kalmasını korumaya çalışırken, sinai mülkiyet sistemi ve dolayısıyla patent hakkı toplumun uzun vadedeki menfaati olan teknolojik gelişim için belli bir süreliğine hak sahibine serbest rekabeti engelleyerek kanuni tekel hakkı vermektedir²⁷. Bu kapsamda haksız rekabet hükümleri ile korunan hak, buluşun

FOOTNOTE

22 Odabaşı, p. 195

23 Suluk, p. 163

24 Court of Appeals 11. C.C., Date 4.3.2008, Merits No. 2006/11131, Decree No. 2008/2607

25 Tekinalp, p. 36

26 Odabaşı, p. 176

27 Enes Kara, Sinai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2020, p. 62

DİPNOT

22 Odabaşı, s. 195

23 Suluk, s. 163

24 Yargıtay 11. HD, T. 4.3.2008, E. 2006/11131, K. 2008/2607

25 Tekinalp, s. 36

26 Odabaşı, s. 176

27 Enes Kara, Sinai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2020, s. 62

PART 12

competitors' unfair behavior by getting results in relation to the labor of the owner of the invention, not the invention itself, while industrial rights directly protect the intellectual product itself²⁸.

In fact, both legal institutions aim to protect the interests of individuals, while at the same time protecting the interests of society by regulating and limiting the market and other economic activities by law²⁹. In this context, the purpose and function of protecting inventions that are not under patent protection through the provisions of unfair competition is that the product obtained by a certain effort can be protected by law even if it does not benefit from protection established by patent rights. In this way, although it is not under patent protection, the protection of the competitive environment is ensured by preventing the imitation of a product in such a way as to cause confusion and unfair use of someone else's labor.

A. The Basic Principles of Protection of an Unregistered Patent Under Unfair Competition

As previously mentioned, due to the lack of legal regulation on the protection of unregistered patents, the issue is shaped by doctrine and Court of Appeals case law. Some principles and criteria are included in the decisions established in relation to unregistered industrial products and the opinions in the doctrine are examined. It should be noted that although the subject of our study is inventions that are not under patent protection, these principles and criteria can be applied to all unregistered industrial products.

1. The Principle of Labor Protection

The provisions of unfair competition regulated in Code No. 6102 are mainly aimed at preventing the unfair use of the results of someone else's labor. In this context, the principle of labor protection is a basic principle of unfair competition³⁰. According to the principle of labor, everyone in commercial life has a right to enjoy the results of their own labor in accordance with the law of ethics. If anyone attempts to succeed in trade by taking advantage of someone else's labor, that is, the idea and recognition is not based on their own labor, this will be considered unfair competition³¹.

kendisi değil buluş sahibinin emeği nispetinde sonuç olarak rakiplerin haksız davranışlarına karşı korunması iken sınai haklar ise doğrudan doğruya fikri ürünün kendisini korumaktadır²⁸.

Aslında her iki hukuk müessesesi de bireylerin menfaatlerini korumayı amaçlarken aynı zamanda piyasayı ve sair ekonomik aktiviteleri kanunla düzenleyip sınırlayarak temelde toplumun menfaatinin korunmasını sağlar²⁹. Bu kapsamda, patent koruması altında olmayan buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunmasındaki amaç ve işlev; belirli bir emek ve çaba sarf edilerek elde edilen ürünün, patent hakkı için belirlenmiş korumadan faydalanmaması bile hukuk düzenince korunabiliyor olmasıdır. Böylece patent koruması altında olmasa da bir ürünün, karıştırılmaya sebep olacak şekilde taklit edilmesinin ve başkasının emeğinden haksız yararlanılmasının engellenmesi ile rekabet ortamının korunması sağlanmaktadır.

A. Tescilsiz Patentlerin Haksız Rekabet Hükümleri İle Korunmasının Dayandığı Temel İlkeler

Daha önce de ifade ettiğimiz üzere tescilsiz patentlerin korunmasına ilişkin bir yasal düzenleme bulunmaması sebebiyle konu doktrin ve Yargıtay içtihatları ile şekillenmiştir. Tescilsiz sınai ürünlere ilişkin olarak tesis edilen kararlar ve öğretilerde görüşler incelendiğinde, bazı ilke ve kriterlere yer verilmiştir. Belirtmek gerekir ki çalışmamızın konusu patent koruması altında olmayan buluşlar olmakla birlikte, bu ilke ve kriterler tescilsiz sınai ürünlerin tamamı için uygulanabilmektedir.

1. Emeğin Korunması İlkesi

TTK'da düzenlenen haksız rekabet hükümleri ile esas olarak başkasının emeğinden haksız yararlanmanın engellenmesi amaçlanmaktadır, bu kapsamda emeğin korunması ilkesi haksız rekabetin temel ilkelere biridir³⁰. Emek ilkesine göre, ticari hayatta herkes ahlak kurallarına uygun olarak kendi emeği nispetinde sonuç almalıdır. Başkasının emeğinden, fikrinden ve tanınmışlığından yararlanarak ticarete başarılı olmak isteyen kimsenin faaliyeti kendi emeğine dayanmadığı için haksız rekabet sayılacaktır³¹.

Case law of the Court of Appeals states that it is possible to protect unregistered patents in Turkey in accordance with the provisions of unfair competition within the framework of the principle of protection of labor in accordance with Article 54/2 of Code No. 6102. As a matter of fact, this can be seen from the decisions previously mentioned. It has been decided that products registered abroad are protected in accordance with the provisions of unfair competition in Turkey given the labor and effort of putting the invention on the market. The decisions of the Court of Appeals given only on the basis of the principle of the protection of labor are criticized in the doctrine. In this regard, if the principle of protection of labor is accepted, the goal of honest action in the provision of goods and services in a free market order will be exceeded, resulting in the creation of a means to protect direct ownership³². For this reason, it is also stated that the opportunity to use the provisions of unfair competition should not be recognized on the grounds that they have manufactured a product for the first time or adopted a product in the market³³.

Recent decisions of the Court of Appeals state that a product which is not registered in Turkey is not only protected by the principle of labor but also from unfair benefit and danger of confusion³⁴. In this context, the recent decisions of the Court of Appeals interprets the principle of labor more narrowly, based on the deterioration of a free competitive environment and the creation of a monopoly in the market contrary to the principles of competition law³⁵.

As part of the protection of inventions that are not under patent protection by the provisions of unfair competition, it is necessary to consider the principle of labor. But we should not only adhere to the principle of labor; the characteristics of each concrete case, the danger of confusion, and other elements should also be examined, ensuring a balance between intellectual property rights and the provisions of unfair competition.

2. Criteria of Novelty/Individuality/Originality

While the principle of absolute innovation in terms of intellectual property rights has been adopted in Turkish law determined by the characteristics of each concrete case in terms of protection provided by the provi-

Yargıtay içtihatlarında, ülkemizde tescilsiz patentlerin TTK m. 54/2 hükmü uyarınca emeğin korunması ilkesi çerçevesinde haksız rekabet hükümlerine göre korunmasının mümkün olduğu belirtilmektedir. Nitekim çalışmamızda daha önce yer verdiğimiz kararlarda görüleceği üzere buluşu piyasaya sürenin emeği ve çabası da gözetilerek ve yurtdışında tescilli olan ürünlerin Türkiye'de haksız rekabet hükümlerine göre korunacağına karar verilmiştir. Öğretilerde Yargıtay'ın salt emeğin korunması ilkesine dayanarak karar vermesi eleştirilmiştir. Bu konuda, emeğin korunması ilkesinin mutlak kabulü halinde serbest pazar düzeninde mal ve hizmetlerin sunulduğunda dürüst şekilde hareket edilmesi hedefinin aşılacak doğrudan mülkiyeti koruyucu bir araç yaratılmasına sebebiyet verileceği vurgulanmıştır³². Bu nedenle bir ürünü ilk defa imal etmiş olma veya bir ürünü piyasada benimsetmiş olma gerekçeleriyle haksız rekabet hükümlerinden yararlanma olanağının tanınmaması gerektiği de ifade edilmiştir³³.

Yargıtay'ın yakın tarihli kararlarında; yurtdışında piyasaya sürülmüş fakat ülkemizde tescilli bulunmayan bir ürünün ülkemizde büyük emek ve çaba sarf edilip piyasaya sürülmesinin haksız rekabet hükümleri ile korunması bakımından yeterli olmadığı, emek ve çaba haricinde tanınmışlıktan haksız yarar sağlama ve karıştırılma tehlikesinin varlığı şartları da aranmıştır³⁴. Bu kapsamda Yargıtay'ın son dönemdeki kararlarında serbest rekabet ortamının bozulması ve rekabet hukukunun ilkelerine aykırı şekilde piyasada tek el yaratılması gerekçelerine dayanılarak emek ilkesinin daha dar yorumlanmaya başlandığından söz etmemiz mümkündür³⁵.

Patent koruması altında olmayan buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunması kapsamında emek ilkesini kaçınılmaz olarak dikkate almak gerekecektir, ancak salt emek ilkesine bağlı kalınmamalı somut olayın özellikleri, karıştırılma tehlikesi ve diğer unsurlar da irdelenerek fikri mülkiyet hakları ve haksız rekabet hükümleri arasındaki denge sağlanmalıdır.

2. Yenilik/ Özgünlük/ Orijinallik Kriteri

Hukukumuzda fikri mülkiyet hakları yönünden mutlak yenilik ilkesi benimsenmiş iken, haksız rekabet hükümleri ile sağlanan koruma bakımından somut olayın özellikleri, ye-

FOOTNOTE

28 Fülürya YUSUFOĞLU, Patent Verilebilirlik Şartları, İstanbul, 2014, p. 28

29 Kara, p. 61

30 Odabaşı, p. 197

31 Kaan Muharrem Yağcıoğlu, Haksız Rekabet Hukukunda Emek İlkesi ve Uygulaması, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ER-TAŞ'a Armağan, C. 19, Special Issue-2017, p. 2349

32 Odabaşı, s. 198 (by transfer N. Ayşe Odman Boztosun, Haksız Rekabet Hukukunda Emeğin Korunması İlkesinin Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Aralık, 2005 p. 201)

33 Suluk, p. 173

34 Odabaşı, s. 218 by transfer Court of Appeals' 11 CSC, Date 21.03.2018, Merits No 2008/1816, Degree No. 2008/3687 (Unpublished Court of Appeals' Decision)

35 Kara, p. 78

DİPNOT

28 Fülürya YUSUFOĞLU, Patent Verilebilirlik Şartları, İstanbul, 2014, s. 28

29 Kara, s. 61

30 Odabaşı, s. 197

31 Kaan Muharrem Yağcıoğlu, Haksız Rekabet Hukukunda Emek İlkesi ve Uygulaması, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ER-TAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 2349

32 Odabaşı, s. 198 (naklen N. Ayşe Odman Boztosun, Haksız Rekabet Hukukunda Emeğin Korunması İlkesinin Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Aralık, 2005 s. 201)

33 Suluk, s. 173

34 Odabaşı, s. 218 naklen Yargıtay 11. H.D., T. 21.03.2018, E. 2008/1816, K. 2008/3687 (Yayımlanmamış Yargıtay Kararı)

35 Kara, s. 78

PART 12

sions of unfair competition, decisions of the Court of Appeals differ regarding whether novelty/individuality/originality should be sought worldwide or in Turkey.

In some Court of Appeals decisions on protection of an unregistered product, the concepts of novelty, individuality, and originality are used, and they are used together or interchangeably. It is clear that the Court of Appeals tends to protect a product that was developed by a person for the first time with these concepts, and where the product involved is not an imitation product³⁶.

3. Criteria of Greater Right Ownership

Turkish law adopts the principle of true ownership of intellectual property rights, and people who develop or discover an intellectual product for the first time are able to benefit from protection³⁷. In order for a person to claim unfair competition has occurred based on the danger of confusion due to advertising, the person they are accusing must have a relatively higher priority and justified use of these signs or products than the other party³⁸. In this context, for example, of people who develop an identical or similar invention or design in patents and designs, the first applicant (first to file) benefits from ownership protection³⁹.

A decision made by the Court of Appeals regarding products not registered in Turkey⁴⁰ states that: "The furnaces produced by the plaintiff company and the furnaces of the defendant company have close similarities in appearance, parts, function, and principle, and the similarity is not caused by a technical obligation, determination of unfair competition of defendants on the grounds that the superior right is with the plaintiff, who has already started manufacturing and transferred technology from abroad..." The Court evaluated in its decision whether the owner of an unregistered industrial product has a superior right. But there are criticisms in the doctrine that the owner of an unregistered product is equipped with powers by the Court, almost as if he/she has a registered right⁴¹.

nilik/ özgünlük/ orijinaliğin dünya çapında veya Türkiye'de aranacağına ilişkin olarak Yargıtay'ın farklı kararları olduğu görülmektedir.

Yargıtay'ın tescilsiz bir ürünün korunması yönünden verdiği bazı kararlarında yenilik, bazı kararlarında özgünlük, bazılarında da orijinallik kavramları kullanılmıştır. Bu kavramların bir arada veya birbirlerinin yerine kullanıldığı da görülmektedir. Yargıtay'ın, aslında bu kavramlar ile ürünün ilk kez bir kişi tarafından geliştirilmiş olduğu ve ilgili ürünün taklit mahsulü olmadığını ifade ettiği anlaşılmaktadır³⁶.

3. Üstün Hak Sahipliği Kriteri

Hukukumuzda fikri mülkiyet hakları yönünden gerçek hak sahipliği ilkesi benimsenmiş olup fikri ürünü ilk kez geliştiren ya da bulan kişiler korumadan yararlanabileceklerdir³⁷. Bir kimsenin tanıtım işaretleri veya sınai ürünler nedeniyle karıştırılma tehlikesine dayalı olarak haksız rekabet oluştuğu iddiasını ileri sürebilmesi için, bahse konu kimsenin söz konusu işaretler veya ürünler üzerinde diğer tarafa nispeten daha öncelikli ve haklı bir kullanımının olması gerekmektedir³⁸. Bu bağlamda örneğin; patent ve tasarımlarda birbiriyle aynı ya da benzer bir buluş veya tasarım geliştiren kişilerden ilk başvuran (first to file) hak sahipliği korumasından yararlanabileceklerdir³⁹.

Yargıtay'ın Türkiye'de tescilli bulunmayan ürün bakımından verdiği bir kararda⁴⁰; "...Davacı şirketin ürettiği fırınlar ile davalı şirket fırınlarının dış görünüşü, parçalar, fonksiyon ve prensip olarak ayniyete yakın benzerlikler taşıdığı gibi benzerliğin teknik bir zorunluluktan kaynaklanmadığı, üstün hakkın, önceden imalata başlayıp-yurtdışından teknoloji de transfer eden davacıda olduğu gerekçeleriyle davalıların haksız rekabetlerinin tespitine..." şeklinde ifade edilerek tescilsiz sınai ürün sahibinin üstün hakkının bulunup bulunmadığı değerlendirilmiştir. Ancak öğretide tescilsiz ürün sahibinin adeta tescilli bir hakkı varmış gibi yetkilerle donatıldığı konusunda eleştirilmiştir⁴¹.

4. Criteria for the Presence of Product Imitation and Danger of Confusion

Imitation means the use of an industrial product belonging to someone else, its partner, or its size, or its slightly modified form which cannot be noticed unless carefully looked at⁴². As stated in the doctrine, the inclusion of unfair competition protection due to mere imitation limits the areas of free competition of third parties in practice. Accordingly, it is also necessary to look for the danger of confusion in terms of the fact that the element of imitation constitutes unfair competition⁴³.

Examination of whether consumers are misled and whether a danger of confusion exists is extremely important in terms of the protection to be provided by the provisions of unfair competition. As a matter of fact, an examination will look at whether the average consumer is likely to mix or confuse the

Examination of whether consumers are misled and whether a danger of confusion exists is extremely important in terms of the protection to be provided by the provisions of unfair competition.

Tüketicilerin yanıltılıp yanıltılmadığının incelenmesi ve karıştırılma tehlikesinin varlığı, haksız rekabet hükümleri ile sağlanacak koruma bakımından son derece önemlidir.

products⁴⁴. Decisions of the Court of Appeals also state that the existence of a danger of confusion is essential in terms of the protection of unregistered industrial products. For example, one of its decisions protects the invention and design characteristics of the product subject to litigation against unfair competition on the basis that: "According to the court, the claim and defense, the evidence collected, the report of the board of experts, the window bar produced by the defendants are similar in appearance, design and mechanism to the window bar produced by the plaintiff within the scope of the Know-How provided by the licensor company, and this is unfair competition."⁴⁵. In conclusion, the Court of Appeals points out that imitation is not enough for the existence of unfair competition; confusion should also be sought.

4. Ürünün Taklit Edilmesi ve Karıştırılma Tehlikesinin Varlığı Kriteri

Başkasına ait sınai ürünün biçimi itibariyle eşini ya da ebat itibariyle veya dikkatli bakılmadıkça farkına varılmayacak kadar cüzi surette değiştirilmiş şeklini kullanan kimse, bu sınai ürünü aynen yani taklit ederek kullanmış olacaktır⁴². Öğretide isabetli olarak belirtildiği üzere salt taklit sebebiyle haksız rekabet korumasına yer verilmesi, uygulamada üçüncü kişilerin serbest rekabet alanlarını sınırlandıracaktır. Buna göre taklit unsurunun haksız rekabet teşkil etmesi bakımından karıştırılma tehlikesinin aranması da zorunluluk arz etmektedir⁴³.

Tüketicilerin yanıltılıp yanıltılmadığının incelenmesi ve karıştırılma tehlikesinin varlığı, haksız rekabet hükümleri ile sağlanacak koruma bakımından son derece önemlidir. Nitekim ortalama bir tüketicinin ürünleri karıştırma ihtimalinin bulunup bulunmadığına bakılarak sonuca varılacaktır⁴⁴. Yargıtay ka-

rarlarında da tescilsiz sınai ürünlerin korunması bakımından karıştırılma tehlikesinin varlığının şart olduğu belirtilmiş, örneğin bir kararında dava konusu ürünün buluş ve tasarım özelliklerini iltibasa dayanarak haksız rekabetle koruyan yerel mahkeme kararını onamıştır: "... Mahkemece, iddia ve savunmaya, toplanan delillere, bilirkişiler kurulu raporuna nazaran, davalılar tarafından üretilen ispanyoletlerin davacının lisansör firmadan sağladığı Know-How kapsamında ürettiği ispanyoletleri ile görünüm, tasarım ve mekanizma bakımından benzerlik gösterdiği ve iltibasa sebebiyet verdiği, bu hususun haksız rekabet olup, ..." ⁴⁵. Özetle Yargıtay, isabetli bir şekilde haksız rekabetin varlığı için taklidin yeterli olmadığına, ayrıca iltibasın da aranması gerektiğine dikkat çekmiştir.

FOOTNOTE

36 Suluk, p. 166

37 Odabaşı, p. 205

38 Kara, p. 80

39 Kara, p. 20

40 Suluk, p.166 by transfer Yargıtay 11. H.D., T. 09.05.1996, E. 1996/2680, K. 1996/3230 (Unpublished Court of Appeals' Decision)

41 Suluk, p. 166

42 Odabaşı, p. 215 by transfer İsmail Doğanay, Türk Ticaret Kanunu Şerhi C.1, Vol 4, İstanbul, 2004

43 Suluk, p. 173

44 Odabaşı, p. 217

45 Court of Appeals' 11. CC., D. 01.05.1995, Merits No. 1995/3045, Decree No.1995/3926

DİPNOT

36 Suluk, s. 166

37 Odabaşı, s. 205

38 Kara, s. 80

39 Kara, s. 20

40 Suluk, s.166 naklen Yargıtay 11. H.D., T. 09.05.1996, E. 1996/2680, K. 1996/3230 (Yayımlanmamış Yargıtay Kararı)

41 Suluk, s. 166

42 Odabaşı, s.215 naklen İsmail Doğanay, Türk Ticaret Kanunu Şerhi C.1, 4. Baskı, İstanbul, 2004

43 Suluk, s. 173

44 Odabaşı, s.217

45 Yargıtay 11. HD., T. 01.05.1995, E. 1995/3045, K.1995/3926

PART 12

It is also worth mentioning that, in the doctrine in terms of inventions, especially in terms of features that end users cannot see, there is no mention of the possibility of confusion. As a matter of fact, in the justification of Article 55 of Code No. 6102, confusion means appearance (introduction, presentation, appearance) and announcement (similarity in terms of sound), therefore, inventions do not lead to the danger of confusion⁴⁶. But, although it can be accepted that industrial products where confusion is a result of external appearance, such as design, and the area of application is wide in terms of distinctive names and signs, the application area is narrow in terms of industrial products whose technical characteristics are dominant, it is necessary to express that it is not possible to completely ignore confusion in terms of inventions⁴⁷.

IV. CONCLUSION

Due to the lack of a separate legal regulation in Turkish law regarding unregistered industrial products, the scope of protection of inventions that do not have patent protection under the provisions of unfair competition has been shaped by the case law of the Court of Appeals that determine some principles and conditions. Accordingly, the Court of Appeals examines and applies the labor principle, criteria of greater right ownership, criteria of novelty/individuality/originality, criteria of imitation and existence of a danger of confusion for each concrete case and accepts unfair competition protection if the principles and criteria are met despite a lack of registration or where the patent protection period has expired. In addition, inventions that are registered abroad but not registered in Turkey and cannot benefit from the protection of intellectual property rights in Turkey because of the principle of nationalism are protected in accordance with the provisions of unfair competition if the conditions exist.

Contrary to this view, it is necessary to express that it would not be right to ignore the principle of labor protection, which the Court of Appeals also emphasizes in its decisions, and to leave products completely unprotected from the existence of the danger of confusion, and to reach a result by observing the purpose of unfair competition according to the characteristics of each concrete case. In this context, as emphasized in the relevant parts of this study, the level to

Ayrıca değinmek gerekir ki, öğretide buluşlar yönünden özellikle nihai kullanıcıların görmesinin mümkün olmadığı özellikler bakımından karıştırılma ihtimalinden söz edilemeyeceği, nitekim TTK'nın 55. maddesinin gerekçesinde de karıştırılmanın dış görünüş (tanıtım, takdim, görünüş) ve duyuruş (ses yönünden benzerlik) anlamına geldiği, bu nedenle buluşların karıştırılma tehlikesine yol açmayacağı belirtilmiştir⁴⁶. Ancak, karıştırılmanın tasarım gibi dış görünüşün ön planda olduğu sınai ürünler ve ayırt edici ad ve işaretler bakımından uygulama alanının geniş olduğu, teknik özellikleri ön planda olan buluş gibi sınai ürünler yönünden uygulama alanının dar olduğu kabul edilebilir ise de buluşlar bakımından karıştırılmanın tamamen göz ardı edilmesinin mümkün olmadığını da ifade etmek gerekmektedir⁴⁷.

IV. SONUÇ

Türk hukukunda, tescilsiz sınai ürünlere ilişkin ayrı bir yasal düzenleme bulunmaması sebebiyle, patent koruması altında olmayan buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunmasının kapsamı Yargıtay içtihatlarıyla şekillenmiş olup, bazı ilke ve şartlar belirlenmiştir. Buna göre, Yargıtay kararlarında; emeğin korunması ilkesi, üstün hak sahipliği kriteri, benzerliğin teknik zorunluluktan kaynaklanmaması, yenilik/ özgünlük/ orijinallik kriteri, ürünün taklit edilmesi ve karıştırılma tehlikesinin varlığı kriterleri somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmiş ve koruma süresi dolmuş olan patent konusu buluşların haksız rekabet hükümlerine göre korunacağı kabul edilmiştir. Yani sıra yurtdışında tescil edilmiş olup Türkiye'de tescilli bulunmayan ve ülkesellik ilkesi gereği ülkemizde fikri mülkiyet haklarına sağlanan korumadan faydalanamayan buluşların, şartların varlığı halinde haksız rekabet hükümlerine göre korunmasının mümkün olacağı ifade edilmiştir. Öğretide; Yargıtay'ın kararları eleştirilerek, patent korumasının sona ermesi ile buluşun kamuya ait hale geldiği ve serbestçe kullanılabilmesinin patent hukukunun temel ilkelerinden olduğu, bununla birlikte patent tescilinin yapılmadığı ülkelerde buluşun topluma bağışlanmış olması sebebiyle isteyen herkesin buluşu kural olarak serbestçe kullanabileceği savunulmuştur. Patent koruması sona ermiş olan veya yurtdışında tescilli olup Türkiye'de tescilli bulunmayan buluşların haksız rekabet hükümlerine göre korunmasının patent hukukunun temel ilkelere aykırılık teşkil edeceği ifade edilmiştir.

which inventions that are not under patent protection are protected by the provisions of unfair competition are subject to and limited to the conditions determined by the case law of the Court of Appeals.

Bu görüşe karşın, Yargıtay'ın da kararlarında vurgulamış olduğu emeğin korunması ilkesinin göz ardı edilmesi ve ürünlerin karıştırılma tehlikesinin varlığına karşı tamamen korumasız bırakılmasına sebebiyet verilmesinin doğru olmayacağını, her somut olayın özelliğine göre haksız rekabetin amacı da gözetilmek suretiyle bir sonuca ulaşmanın isabetli olacağını ifade etmek gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmamızın ilgili kısımlarında da vurgulandığı üzere; patent koruması altında olmayan buluşların haksız rekabet hükümleri ile korunması, Yargıtay içtihatları ile belirlenen şartların varlığına bağlı ve bunlarla sınırlı olmalıdır.

BIBLIOGRAPHY

CAHİT SULUK, Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk Hukukunda Tescilsiz Sınai Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2012, Vol. 18, Number 2

CAHİT SULUK, YASEMİN KENAROĞLU, Türk Fikri Mülkiyet Hukukunda Güncel Gelişmeler, MÜSIAD Cep Kitapları: 32, İstanbul, 2011

CAHİT SULUK, RAUF KARASU, TEMEL NAL, Fikri Mülkiyet Hukuku, Vol. 4, Ankara, 2020

CAHİT SULUK, Tescilsiz Fikri Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması (Access Date: 09.02.2021) <https://fikrimulkiyet.com/tescilsiz-fikri-urunlerin-haksiz-rekabet-hukumleri-ile-korunmasi/>

DR. FATMA KARAMAN ODABAŞI, Uygulamada Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Davalarına Konu Olması, Ankara, 2015

ENES KARA, Sınai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2020

FÜLÜRİYA YUSUFOĞLU, Patent Verilebilirlik Şartları, İstanbul, 2014

İLHAMİ GÜNEŞ, Uygulamada Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, Vol 6, Ankara, 2020

KAAN MUHARREM YAĞCIOĞLU, Haksız Rekabet Hukukunda Emek İlkesi ve Uygulaması, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, Vol. 19, Special Issue-2017

MEHMET BAHTİYAR, Ticari İşletme Hukuku, Vol 14, İstanbul, 2013

ÜNAL TEKİNALP, Fikri Mülkiyet Hukuku, Vol 5, İstanbul, 2012

KAYNAKÇA

CAHİT SULUK, Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk Hukukunda Tescilsiz Sınai Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2012, Cilt 18, Sayı 2

CAHİT SULUK, YASEMİN KENAROĞLU, Türk Fikri Mülkiyet Hukukunda Güncel Gelişmeler, MÜSIAD Cep Kitapları: 32, İstanbul, 2011

CAHİT SULUK, RAUF KARASU, TEMEL NAL, Fikri Mülkiyet Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2020

CAHİT SULUK, Tescilsiz Fikri Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması (Erişim: 09.02.2021) <https://fikrimulkiyet.com/tescilsiz-fikri-urunlerin-haksiz-rekabet-hukumleri-ile-korunmasi/>

DR. FATMA KARAMAN ODABAŞI, Uygulamada Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Davalarına Konu Olması, Ankara, 2015

ENES KARA, Sınai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2020

FÜLÜRİYA YUSUFOĞLU, Patent Verilebilirlik Şartları, İstanbul, 2014

İLHAMİ GÜNEŞ, Uygulamada Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, 6. Baskı, Ankara, 2020

KAAN MUHARREM YAĞCIOĞLU, Haksız Rekabet Hukukunda Emek İlkesi ve Uygulaması, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 2349

MEHMET BAHTİYAR, Ticari İşletme Hukuku, 14. Baskı, İstanbul, 2013

ÜNAL TEKİNALP, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, 2012

FOOTNOTE

46 Suluk, p. 170

47 Odabaşı, p. 195

DİPNOT

46 Suluk, s. 170

47 Odabaşı, s. 195